

# 50 jaar jong!

TEKST | Bert van Swam

**W**e vieren ons jubileum in een heel bijzondere periode. Een tijd waarin we fysiek weinig hebben kunnen organiseren, maar waarin toch heel veel is gerealiseerd. Als organisatie zijn we snel en flexibel ingesprongen op de ontwikkelingen. Bijvoorbeeld met digitale bijeenkomsten en met AD Academie. En op de dag dat we 50 werden hebben we dankzij een creatieve actie met meer dan 500 arbeidsdeskundigen en hun familie taart kunnen eten.

We laten met dit alles zien dat wij als NVvA op 50-jarige leeftijd nog steeds jong zijn en in staat om snel te reageren op nieuwe ontwikkelingen.

Een vijftig jarig jubileum is een mijlpaal en nodigt uit om even stil te staan bij het heden en de toekomst. Positief is dat de vereniging groeit en er steeds meer jongere mensen voor ons mooie vak kiezen. Dat biedt perspectief. Ik ben ook blij dat Mieke Rabou is toegetreden tot het bestuur. Hierdoor kunnen we straks op volle kracht door op de ingezette lijn. Heel belangrijk voor de ontwikkeling van het vak is verder dat het Bijzonder lectoraat arbeidsdeskundigheid aan de HAN inmiddels verlengd wordt en dat voor de leerstoel Arbeidsdeskundigheid aan Tilburg University het traject voor verlenging is ingezet. Vooruitgang boeken we ook met het Arbeidsdeskundig Kenniscentrum. Met nieuwe onderzoeken en het gezamenlijk stimuleren van het gebruik van kennis, zetten we stappen in de wetenschappelijke onderbouwing van ons vak.

Verder weten we als NVvA de arbeidsdeskundige steeds beter op de kaart te zetten. Het artikel dat onlangs verscheen in het Algemeen Dagblad over de rol van de arbeidsdeskundigen bij gemeenten was daarvan een mooi voorbeeld. Maar ook de samenwerking met de beroepsverenigingen van bedrijfs- en verzekeringsartsen komt wat dat betreft op het juiste moment. Samen kunnen we kijken hoe we nog meer kunnen doen voor cliënten. Ook zijn we met andere partners in gesprek. Partijen zoals de vereniging van klantmanagers SAM en de Nederlandse Vereniging van Gemeenten (VNG). Ook zij willen meer met ons gaan samenwerken en kijken hoe we elkaar kunnen versterken in het werk voor cliënten.

Dat is nodig, want er komt in de toekomst veel op ons af. Corona heeft de arbeidsmarkt blijvend veranderd. Na een dip zie we nu ook aan de onderkant van de arbeidsmarkt weer langzaam vraag

ontstaan. Een segment waar arbeidsdeskundigen vaak het verschil kunnen maken. Ook UWV is volop in beweging. Bij zowel de bedrijfs- als verzekeringsartsen gebeurt veel waardoor de rol van de arbeidsdeskundige belangrijker wordt. Ik denk ook

dat de arbeidsdeskundige op het gebied van duurzame inzetbaarheid een veel bredere rol kan gaan spelen. Bijvoorbeeld in preventie en als adviseur van de werkgever. Als vereniging willen we al deze ontwikkelingen faciliteren en stimuleren. Maar we zijn er ook om knelpunten op te lossen. Bijvoorbeeld met de AVG, die arbeidsdeskundigen soms belemmert in hun uitvoerend handelen. We zijn bezig daarover discussie te voeren en oplossingen te zoeken.

Als ik tot slot naar de nabije toekomst kijk, zie ik erg uit naar het najaarscongres van 11 november. Het lijkt erop dat we dan voor het eerst sinds lange tijd weer fysiek samen kunnen komen. We zijn druk bezig om een mooi programma voor de leden samen te stellen. Op deze manier hopen we het jubileumjaar op feestelijke wijze te kunnen afsluiten. Op naar de 100!



Bert van Swam  
Voorzitter van de NVvA

# 50 jaar profilering, professionalisering en kennisontwikkeling



Op 8 mei 1971 werd de Nederlandse Vereniging van Arbeidsdeskundigen opgericht met drie belangrijke doelstellingen die 50 jaar later nog recht overeind staan: profilering, professionalisering en kennisontwikkeling.

**D**e vereniging is weliswaar een halve eeuw oud, maar het beroep van arbeidsdeskundigen kent een geschiedenis die langer dan honderd jaar teruggaat. Algemeen wordt aangenomen dat Johan Frederik Staleman (1868-1928) de eerste arbeidsdeskundige in Nederland was. Niet onder die beroepsnaam overigens, want zijn officiële functie luidde: 'agent voor speciale diensten'. Al in 1909 hield hij zich bezig met de bestaanszeker-

heid van een cliënt na een beroepsongeval of ziekte. Met het recht op een uitkering bij arbeidsongeschiktheid en mogelijke re-integratie in het arbeidsproces. En dus: met het werk van een arbeidsdeskundige.

## Speciaal agent wordt arbeidsdeskundige

Jarenlang doen de speciaal agenten hun werk in relatieve onbekendheid. Dat verandert allemaal met de invoering van de WAO in 1967 wanneer speciaal agenten een nieuwe naam krijgen: arbeidsdeskundigen. Ook hun functie verandert geleidelijk aan. Zo hebben ze niet langer te maken met de Rijksverzekeringsbank, maar met de GMD. En al snel gaat die op zoek naar ander soort arbeidsdeskundigen: ze moeten niet allemaal een technische scholing hebben, zoals tot die tijd gebruikelijk was, maar

## NVVA VOORZITTERS

### NVVA voorzitters door de jaren heen:

1971 - 1981	Ru Cruijff
1981 - 1991	Toon van Dorst
1991 - 1996	Karel van Dam
1996 - 1998	Gerrit Wolters
1998 - 2001	Erwin Audenaerde
2001 - 2005	Henk Zuidema
2006 - 2020	Monique Klompé
2020 - heden	Bert van Swam

liever een menswetenschappelijke achtergrond. Dit heeft zowel te maken met bredere opvatting van het werk van de arbeidsdeskundige als met verandering in de arbeid. Ten tijde van de WAO wint kantoorarbeid aan belang. Daarmee ontstaan nieuwe vormen van belasting en van beroepsziekten. Ongevallen komen minder vaak voor, maar steeds meer arbeidsongeschiktheid wordt veroorzaakt door stress. Dat vereist een integrale visie op mens, werk en inkomen.

Verschillende wetwijzigingen zorgen voor verdere diversificering van het vak. Zo worden de (leef)voorzieningen in 1994 ondergebracht bij verzekeraars en gemeenten. Daarnaast wordt de arbeidsbemiddelingstaak van het GAK op 1 januari 1998 onderdeel van Arbeidsvoorziening. En wederom gaat een fors aantal arbeidsdeskundigen mee naar een nieuwe werkgever. Bij het GAK en haar opvolger UWV richten arbeidsdeskundigen zich sindsdien vooral op claimbeoordeling en re-integratie. De grote uitdaging in de particuliere sector ligt elders: de arbeidsdeskundige schuift meer →



Najaarscongres 2011, 40-jarig jubileum van de NVVA

## Hoe is het nu met... Henk Zuidema?



“Tijdens mijn voorzitterschap was de vereniging onder meer druk met het aanknopen van contacten met aanpalende beroepsgroepen zoals arbeidshygiënist, Arboverpleegkundigen en bedrijfsartsen. Ook kreeg de professionalisering verder vorm, wat onder meer leidde tot de aanstelling van Monique Klompé als betaald voorzitter en het instellen van een Raad van Advies. Ook deelden we het

land in drie bestuurlijke regio's in met een landelijk bestuur. Verder is de academisering van het vak in gang gezet en daaruit kwam later het AKC voort. Ik ben inmiddels meer dan veertig jaar arbeidsdeskundige. De afgelopen vijf jaar heb ik nog vier dagen per week gewerkt bij UWV in Groningen. Ondanks dat ik de pensioengerechtigde leeftijd ruim ben gepasseerd, ben ik nu weer op zoek naar leuke opdrachten!

naar voren in het re-integratietraject en richt zich op het voorkomen van uitval, het aan het werk houden van mensen.

### Oprichting NVvA

De oprichting van de NVvA in 1971 is een belangrijke stap in 'het bevorderen van de studie en de ontwikkeling van het beroep van arbeidsdeskundige en de bescherming daarvan', zoals het is opgetekend in de eerste statuten van de NVvA in 1971. Vanaf het begin spelen professionalisering en profilering dus een belangrijke rol. De NVvA brengt in het kader van profilering ook stelselmatig adviezen uit over wetswijzigingen en consequenties hiervan aan ministers, staatssecretarissen en voor de beroepsgroep belangrijke organen en haalt daarmee ook regelmatig de publiciteit. De onderwerpen die spelen binnen de NVvA zijn van alle tijden: erkenning van het vak, eenheid in beroepsopvatting, de uitoefening van het vak en opleiding en scholing. De onderwerpen worden besproken op congressen, binnen commissies, tijdens bedrijfsbezoeken en in 'de Nieuwsbrief' en haar opvolger 'AD Visie'.

De belangrijkste eerste opdracht aan de NVvA is het opzetten van een zelfstandige arbeidsdeskundige hbo-opleiding. Een noodzakelijke voorwaarde om niet langer te spreken van een functie, maar van een beroep. Helaas gooit de GMD roet in het eten: ze besluit de opleiding in eigen hand te houden. Tegenwoordig kan de post-hbo

opleiding bij verschillende opleiders gevolgd worden.

Vanuit de beroepsgroep zelf blijft de wens tot professionalisering klinken. Dat leidt in mei 1990 tot de oprichting van de Stichting Register Arbeidsdeskundigen (SRA). De SRA is niet alleen een kwaliteitskeurmerk voor de buitenwacht. Zij biedt arbeidsdeskundigen tevens de mogelijkheid om elkaar aan te spreken, te bevragen en eventueel te corrigeren. Dat laatste geldt nadrukkelijk ook voor de cliënten: zij kunnen bij de SRA een klacht indienen wanneer ze vinden dat een arbeidsdeskundige hen niet goed heeft behandeld

De NVvA wil in aan het eind van de jaren '90 nieuwe stappen zetten op het gebied van professionalisering. Streven is om het beroep van arbeidsdeskundige te beschermen. Dat blijkt erg lastig, en dus wordt besloten om individuele certificering van de arbeidsdeskundige een integraal onderdeel te maken van het professionaliseringsplan. Kennisontwikkeling valt ook binnen het



Het Najaarscongres 2019, het laatste voor de coronacrisis

# De NVvA groeit en telt inmiddels ruim 3.200 leden



De kenmerkende driehoek Mens Werk Inkomen

kader van professionalisering. Daarom richt de vereniging, samen met UWV, in 2009 het Arbeidsdeskundig Kennis Centrum (AKC) op.

## Verbreding

De privatisering van de Ziektewet, de concurrentie tussen publieke en private verzekeraars en de wettelijk afgedwongen komst van commerciële re-integratiedienstverlening zijn drie ontwikkelingen die zorgden voor verdere verbreding

## Hoe is het nu met... Erwin Audenaerde?



“Het was destijds een drukke periode in een woelige tijd. We hadden te maken met een grote stelselherziening in de sociale zekerheid en er was vanuit de NVvA dringend behoefte aan een goede politieke lobby. Die konden wij met onze vrijwillige achtergrond niet realiseren. Ook de druk vanuit de beroepsgroep om te professionaliseren nam toe. Tot en met mijn bestuurstijd werkten de meeste arbeidsdeskundigen nog

bij wat nu het UWV is. Alles mooi geregeld. Maar onder invloed van de wijzigingen in het wettelijke bestel, vlogen er steeds meer uit. Het verbrokkelde. De ontwikkelingen vereisten een andere vorm van het besturen van de beroepsvereniging. We hebben als vereniging toen het besluit genomen om geld vrij te maken voor een betaalde directeur of voorzitter. Maar het heeft uiteindelijk nog vijf jaar geduurd voordat die er kwam. Ik heb bijna twintig jaar als arbeidsdeskundige bij Heling & Partners gewerkt en ben sinds dit jaar als arbeidsdeskundige en gerechtelijk deskundige werkzaam voor Trivium Advies. Daarnaast ben ik parttime docent bij Letsel Opleidingen en zit ik de redactie van AD Visie en Afwikkeling Personenschade.”

van het vak. Tegenwoordig zijn arbeidsdeskundigen op vele fronten actief: waar de een zich vooral bezighoudt met claimbeoordeling of arbeidsjuridische zaken, concentreert een ander zich op re-integratiebegeleiding van zelfstandigen en werknemers. Arbeidsdeskundigen zijn actief in letselschade, voor gemeenten of vinden hun rol als adviseur van werkgevers bijvoorbeeld op het gebied van preventie.

Arbeidsdeskundigen komen in actie bij mensen die als gevolg van ziekte, ongeval of gebrek uit balans zijn of uit balans dreigen te raken. Hierin is de arbeidsdeskundige expertise uniek en onderscheidend. Het maakt de arbeidsdeskundige tot een onmisbare sleutelspeler bij (dreiging van) ziekte, ongeval of arbeids handicap. Onmisbaar voor werkgevers en verzekeraars, onmisbaar voor werknemers, werkzoekenden en zelfstandigen!

## Hoe is het nu met... Monique Klompé?



Vorig jaar nam Monique Klompé na bijna vijftien jaar afscheid als voorzitter van de NVvA. “Alles was daarna gericht op onze plannen om met de zeilboot een wereldreis te gaan maken”, zo blikt

ze terug. “Maar de plannen vielen in duigen door corona. Ik heb toen direct mijn vinger opgestoken om weer aan het werk te gaan.”

Gelukkig kwam er weer genoeg op haar pad. Sinds juli vorig jaar is Monique interim voorzitter van de Stichting Kwaliteitsregister Jeugdzorg en in oktober kwam daar de Sociale Dienst Drechtsteden bij. “Daar ben ik ad interim hoofd van de afdeling Expertise en Advies. Later ben ik door UWV benaderd om mee te denken over de vernieuwing van de UWV beroepsopleiding tot arbeidsdeskundige. Ik ben sinds januari samen met Conny van Heeren projectleider Vernieuwing Arbeidsdeskundige Opleiding.”

De wereldreis per zeilboot is uitgesteld, maar het betekent zeker geen afstel. Sterker nog, een deel van het plan wordt deze zomer toch uitgevoerd.

“We hebben ons huis verkocht en wachten nu op de oplevering van een nieuwbouwhuis, volgend jaar mei. Tot die tijd wonen we op onze boot. Het plan is om vanaf deze zomer koers naar het zuiden te zetten. Corona zette een streep door veel plannen, maar er komt ook weer iets voor terug: het hybride werken maakt straks veel mogelijk. En omdat online werken en vergaderen zo ingeburgerd is, maakt het niet zo gek veel uit waarvandaan ik werk.”

Monique heeft veel plezier in de nieuwe functies die ze nu bekleedt maar, zo zegt ze lachend: “Het is natuurlijk niet zo leuk als de NVvA. En of ik de club mis? Uiteraard, maar je wordt ook weer snel opgeslokt door nieuwe werkzaamheden. Het leuke is wel dat ik via het werk voor UWV weer veel bekende gezichten tegenkom uit de NVvA-tijd!”